

عنوان مقاله:

بازیابی ساختار فضایی شهر همدان در دوره قاجار با اتکاء به منابع مکتوب، آثار معماری و شواهد باستان شناسانه

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات باستان شناسی پارسه، دوره 6، شماره 20 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

.Reza Nazari Arshad - Ph.D. in Archaeology, Department of Archaeology, Faculty of Literature and Humanities, University of Tehran, Tehran, Iran

Hasan Karimian - Professor of the Department of Archaeology, Faculty of Literature and Humanities, University of Tehran, Tehran, Iran

.Mohamadhasan Talebian - Associate Professor, Department of Architecture, University of Tehran Fine Arts Campus, Tehran, Iran

.Javad Neyestani - Professor, Department of Archaeology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

خلاصه مقاله:

با وجود اهمیت، جایگاه و نقش والای شهر همدان در تحولات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایران در عصر قاجار، مطالعات هدفمندی که سازمان فضایی و ساختار اجتماعی این شهر را در آن دوره مشخص کند به انجام نرسیده و پرسش های فراوانی درخصوص چگونگی تحولات بافت تاریخی آن بی پاسخ باقی مانده است. پژوهش حاضر در پی آن است که با اتکاء به منابع مکتوب، آثار معماری و شواهد باستان شناسانه به پرسش هایی درخصوص تحول و توسعه ساختار فضایی شهر همدان در عهد قاجار پاسخ گوید. در نیل به این هدف، تلاش شده ضمن بهره برداری از کلیه منابع مکتوب مرتبط با این شهر در دوره مذکور تحولات بافت شهری و ویژگی های ساختاری فضاهای آن مشخص و عوامل اثرگذار بر رشد و توسعه شهر در این دوران مشخص شود. دستاورد این پژوهش، روشن ساخت که همدان به واسطه پیشینه کهن، موقعیت خاص جغرافیایی، بهره مندی از قابلیت های زیست محیطی مناسب ارقیبیل منابع آب فراوان و نیز به دلیل قرارگیری در مسیر راه های مهم تجاری-زیربنایی در دوره قاجار، ازجمله شهرهایی بوده که اهمیت و جایگاه اجتماعی و اقتصادی شایسته ای کسب کرده و جمعیت بالنسبه زیادی را در خود جای داده و توجه گروه های مختلف اجتماعی، به ویژه بازرگانان را به خود جلب کرده است؛ بدین ترتیب شرایط مناسبی جهت احداث و پیدایی آثار و یادمان های متعدد معماری با کارکردهای مختلف (تاسیسات دفاعی، محله های مسکونی، میادین و میدانچه ها، بازار و کاروان سراها، مساجد، مدارس، حمام ها، کلیساها و...) به وجود آمده و فضای شهری، به ویژه به جوانب جنوب و جنوب شرق توسعه و گسترش چشمگیر یافته است.

کلمات کلیدی:

Iranian Cities, Qajar Era Cities, Historical Context of Hamadan, Spatial Structure, Written Sources

قاجار، بافت تاریخی همدان، ساختار فضایی، منابع مکتوب.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1870724>

